

The role of optimal family functioning in academic adjustment and academic achievement of elementary school students

Ahmad chenani¹ , Farzaneh Qanadan^{*2} , Sajdeh Shafei³ , Zohre Zadeh Ali Farash⁴

¹ Doctorate in Philosophy of Education, Islamic Azad University of Arak, Arak, Iran.

² Master of Educational Psychology, Payam Noor Behbahan University, Khuzestan, Iran.

³ Master of Clinical Psychology, Faculty of Psychology, Islamic Azad University, Karaj Branch, Alborz, Iran.

⁴ Master of Curriculum Planning, Islamic Azad University, Dezful Branch, Khuzestan, Iran.

[10.22080/dc.2025.30156.1094](https://doi.org/10.22080/dc.2025.30156.1094)

Date Received:

September 27, 2025

Date of sent to Review:

December 25, 2025

Date Revised:

December 25, 2025

Date Accepted:

February 7, 2026

Abstract

Background and purpose: Sometimes the issues have continued even after Corona. Therefore, the purpose of the research was to investigate The role of optimal family functioning in academic adjustment and academic achievement of elementary school students. Method: The current research design was descriptive and correlational. The statistical population included all fourth and fifth grade students in Dezful city in the academic year of 2024-2025, who were selected by the available sampling method, 150 people were selected, and the Epstein, Baldwin, and Bishab family assessment questionnaires, Pham and Taylor's academic progress, and Sinha's academic adjustment were used. and Singh replied. After data collection, data were analyzed with SPSS23 software using Pearson correlation and multiple linear regression. Findings: The results showed that the optimal functioning of the family is related to academic achievement ($r=0.79$), social adjustment ($r=0.81$), emotional adjustment ($r=0.75$), educational adjustment ($r=0.62$) and The total academic adjustment score ($r=0.82$), there is a direct and significant relationship. Also, the results of regression analysis showed that family functioning explained 79% of academic progress. Also, family functioning explained 53% of social adjustment, 27% of emotional adjustment and 11% of educational adjustment. Discussion and conclusion of psychological and skill training of parents in this field can also be useful. Due to its wide range of interactions and actions, the family strongly affects the psychological functions of the individual and can affect the academic adjustment.

Keywords:

Family Functioning, Academic Adaptation, Academic Progress, Post-Corona

***Corresponding Author:** Farzaneh Qanadan

Address: Payam Noor Behbahan University, Khuzestan, Iran.

Email: f.ghanadan1362@gmail.com

نقش کارکرد مطلوب خانواده در سازگاری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی

احمد چنانی^۱ , فرزانه قنادان^{۲*} , ساجده شافعی^۳ , زهره زاده علی فراش^۴

^۱ دکترای تخصصی فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه آزاد اسلامی اراک، اراک، ایران. chenani96@gmail.com

^۲ کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه پیام نور بهبهان، خوزستان، ایران. f.ghanadan1362@gmail.com

^۳ کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشکده روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، البرز، ایران. Psyshafei@yahoo.com

^۴ کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دزفول، خوزستان، ایران. zohrezadehali@gmail.com

 [10.22080/dc.2025.30156.1094](https://doi.org/10.22080/dc.2025.30156.1094)

چکیده

زمینه و هدف: شیوع ویروس کرونا باعث ایجاد مشکلاتی در زندگی دانش‌آموزان شد که این مسائل گاهی تا بعد از کرونا نیز ادامه‌دار بوده است. بنابراین هدف پژوهش بررسی نقش کارکرد مطلوب خانواده در سازگاری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی بود. روش: طرح پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان پایه چهارم و پنجم شهر دزفول در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ است که به روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۱۵۰ نفر انتخاب شدند و به پرسش‌نامه‌های سنجش خانواده‌آپشتین، بالدوین و بیشاب، پیشرفت تحصیلی فام و تیلور و سازگاری تحصیلی سینه‌ها و سینگ پاسخ دادند. پس از جمع‌آوری داده‌ها، اطلاعات با نرم‌افزار SPSS23 داده‌ها با استفاده از همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چندگانه تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌ها: نتایج نشان داد که کارکرد مطلوب خانواده با پیشرفت تحصیلی ($r=0/79$)، سازگاری اجتماعی ($r=0/81$)، سازگاری عاطفی ($r=0/75$)، سازگاری آموزشی ($r=0/62$) و نمره کل سازگاری تحصیلی ($r=0/82$)، رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که کارکرد خانواده ۷۹ درصد از پیشرفت تحصیلی را تبیین کرد. همین‌طور کارکرد خانواده، سازگاری اجتماعی را ۵۳ درصد، سازگاری عاطفی را ۲۷ درصد و سازگاری آموزشی را ۱۱ درصد را تبیین کرد. بحث و نتیجه‌گیری آموزش روان‌شناختی و مهارتی والدین در این زمینه نیز می‌تواند مفید باشد. خانواده به‌واسطه دامنۀ تعاملات و کنش‌های گسترده خود به‌شدت عملکردهای روان‌شناختی فرد را از خود متأثر می‌سازد و می‌تواند سازگاری تحصیلی را متأثر کند.

تاریخ دریافت:

۰۵ مهر ۱۴۰۴

تاریخ ارسال به داور:

۰۴ دی ۱۴۰۴

تاریخ اصلاح:

۰۴ دی ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش:

۱۸ بهمن ۱۴۰۴

کلیدواژه‌ها:

کارکرد خانواده؛ سازگاری تحصیلی؛ پیشرفت تحصیلی؛ پساکرونا

* نویسنده مسئول: فرزانه قنادان

آدرس: دانشگاه پیام نور بهبهان، خوزستان، ایران.

ایمیل: f.ghanadan1362@gmail.com

۱ مقدمه

براساس پژوهش‌های صورت گرفته، شیوع پاندمی کرونا تأثیرات مهمی بر مؤسسات آموزشی گذاشته است. اکنون و پس از گذشت دوران حاد شیوع ویروس کرونا و حضور دانش‌آموزان در مدرسه، ممکن است آموزش و پرورش را دچار چالش‌هایی کند (ساهو^۱ و همکاران، ۲۰۲۱؛ استوین^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). برای مثال، برنامه آموزش آن‌لاین برای دانش‌آموزان حتی از کلاس‌های معمولی استرس‌زاتر بود. در کلاس‌های حضوری و عادی مشارکت در فرآیند یادگیری و حمایت دوستان استرس را کمتر و قابل کنترل‌تر می‌کند (رارکریان^۳، ۲۰۲۰). درحالی‌که در کلاس‌های آن‌لاین، اغلب مشارکت یادگیرندگان و حمایت آنان از یکدیگر به حداقل می‌رسد (گانیه و والترز^۴، ۲۰۰۹). محمدی و همکاران (۱۴۰۳) نیز در پژوهشی بیان داشتند که حس تعلق به مدرسه در دوران پساکرونا دچار تغییراتی شده است. در نتیجه، آموزش و پرورش در دوران کرونا و پساکرونا، اکولوژی و زیست‌بوم جدیدی را تجربه می‌کند که همه ابعاد آن از نقش والدین، دانش‌آموزان، معلمان و مشکلات آن‌ها، تولید منابع آموزشی، مدیریت مدرسه و برنامه‌ریزی آموزشی مدرسه به یک صورت‌بندی تازه نیاز دارد (فلاح نژاد و همکاران، ۱۳۹۹). یکی از عواملی که در این زمینه مؤثر است کارکرد خانواده^۵ است؛ زیرا تأثیر کارکرد خانواده در دوران کرونا بر رشد یادگیری به اثبات رسیده و اکنون نیز این نهاد نقش مؤثری در این زمینه خواهد داشت (دی لویی^۶ و همکاران، ۲۰۲۳). به‌طورکلی، والدین نقش مهمی در حمایت از سلامت و یادگیری فرزندان خود ایفا می‌کنند، فرزندان خود را با موفقیت در فرآیندهای مدرسه راهنمایی می‌کنند و از فرزندان خود و برای اثربخشی در مدارس حمایت می‌کنند. اپستاین^۷

(۱۹۹۵)، به نقل از لاسما^۸ و همکاران، ۲۰۲۳) تأثیرات مشارکت والدین را مطالعه کرده و آن‌ها را به شش نوع اصلی طبقه‌بندی کرده است: (۱) رابطه والد-فرزند، (۲) ارتباط، (۳) داوطلبانه، (۴) یادگیری در خانه، (۵) تصمیم‌گیری و (۶) همکاری با جامعه در زمینه پیشرفت تحصیلی و رفتار دانش‌آموزان که هر قدر این موارد مطلوب‌تر باشد، تأثیر آن بر دانش‌آموز بیشتر خواهد شد. برخی از مطالعات نشان داده‌اند که والدین می‌توانند نقش مهمی در حمایت از پیشرفت تحصیلی فرزندان خود داشته باشند (نائیت^۹، ۲۰۲۱). به نظر می‌رسد مشارکت والدین در آموزش فرزندان در مدرسه عاملی حیاتی برای رشد مداوم آموزشی و موفقیت کودکان در مدرسه باشد (لاسما و همکاران، ۲۰۲۳). در همین زمینه کارکرد خانواده، الگوی ارتباطی بین اعضای خانواده را دربرمی‌گیرد که شامل عملکرد فعال افراد خانواده برای تعامل با خواسته‌ها در حد توان آن‌ها می‌باشد. کارکرد سالم خانواده انسجام و انطباق-پذیری (پترسون^{۱۰}، ۲۰۰۲) و کارکرد معیوب آن احساسات ناخوشایند و عدم اطمینان اعضا را به همراه دارد (کیم^{۱۱} و همکاران، ۲۰۱۴). به عبارتی دیگر کارکرد سالم و مطلوب خانواده به توانایی در هماهنگی با تغییرات، حل تضادها و تعارضات، همبستگی بین اعضا و موفقیت در اعمال الگوهای انضباط، رعایت حد و مرز بین افراد، اجرای مقررات و اصول حاکم بر این نهاد با هدف حفاظت از کل نظام خانواده است.

براساس پژوهش‌های مختلف، در دوران کرونا و پساکرونا میزان سازگاری تحصیلی^{۱۲} دستخوش تغییراتی شده است که در این مسأله نیز نقش کارکردی خانواده اهمیت پیدا می‌کند؛ به‌طوری‌که حیدری لاکه و همکاران (۱۴۰۰) بیان داشتند که نقش خانواده در سازگاری تحصیلی فرزندان در دوران کرونا

⁷ Epstein

⁸ Lemessa

⁹ Naite

¹⁰ Patterson

¹¹ Kim

¹² Academic compatibility

¹ Sahoo

² Stoa

³ Rarkarian

⁴ Ganye and Walters

⁵ Family functioning

⁶ de Leeuw

انتظار داریم در کوشش‌های یادگیری خود به آن‌ها برسند (رامتک و انصاری^۷، ۲۰۱۷). پیشرفت تحصیلی به‌عنوان یکی از شاخص‌های پیشرفت در نظام آموزش و پرورش مفهوم انجام تکالیف و موفقیت دانش‌آموزان در گذراندن دروس یک پایه تحصیلی مشخص یا موفقیت دانش‌آموزان در امر یادگیری مطلب درسی است (احمدی و همکاران، ۱۳۹۱). درواقع، عدم توجه والدین به سالم‌سازی محیط روانی و عاطفی کودکان و نوجوانان و فقدان روابط مناسب، در بیشتر موارد آنان را با کمبودهای عاطفی، انگیزشی و مشکلات روانی روبه‌رو می‌سازد (شاملو، ۱۴۰۰). مشارکت خانواده‌ها می‌تواند هم به شکل قابل مشاهده‌ای مراجعه به مدرسه و درگیر شدن در فعالیت‌های آموزشی و تربیتی دانش‌آموزان باشد و هم به شکل نامحسوس و غیر قابل مشاهده آن مانند چگونگی شکل‌گیری نگرش‌ها و علایق کودکان به آموزشگاه و به‌طور کلی فرآیند کسب دانش باشد (بریان و هنری^۸، ۲۰۱۲). این ارتباط در دوران پساکرونا و حضوری شدن مدارس اهمیت دوچندانی نیز پیدا می‌کند (گلپایگانی، ۱۳۹۸). در پژوهشی آنوال و همکاران (۲۰۰۰) نشان دادند که بین شیوه تعامل والدین با میزان موفقیت تحصیلی نوجوانان ارتباط وجود دارد. به نحوی که هرچه میزان حمایت و پاسخ‌دهی والدین در شیوه تربیتی بالاتر باشد، میزان پیشرفت تحصیلی فرزندان نیز بالاتر است. همچنین پژوهش حسینی ابریشمی (۱۳۹۹) نشان داد در خانواده‌هایی که تحقیر، تهدید و سرزنش وجود دارد، ارتباط مناسب و توأم با اعتماد در بین اعضا وجود ندارد، مرزهای بین اعضای خانواده روشن و واضح نیست، همراهی عاطفی وجود ندارد و عملکرد خانواده دچار مشکل است، پیشرفت تحصیلی فرزندان نیز دچار اختلال می‌شود. درنهایت آدنيجی و همکاران^۹ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان رابطه بین کارکرد خانواده و مشارکت تحصیلی

منجر به استخراج چهار مضمون فراگیر گردید که شامل حمایت آموزشی، حمایت عاطفی- روانی، حمایت رفتاری، حمایت مالی- ابزاری است. سازگاری تحصیلی به مقدار انطباق فرد با شرایط، محیط، انتظارات، درخواست‌ها و ساختارهای اجتماعی حاکم بر محیط اشاره دارد (لوی‌تر^۱ و همکاران، ۲۰۰۶). خانواده به‌واسطه دامنۀ تعاملات و کنش‌های گسترده خود به‌شدت عملکردهای روان‌شناختی فرد را از خود متأثر می‌سازد و می‌تواند سازگاری تحصیلی را متأثر کند. بنابراین با توجه به آنچه گفته شد یکی از شرایط سازگاری تحصیلی، محیط می‌باشد و محیط تحصیلی با توجه به مسائل مختلف از قبیل زلزله، سیل، طوفان، آلودگی هوا، اپیدمی و بیماری‌های همه‌گیر تغییراتی در آن رخ می‌دهد، می‌تواند متأثر باشد. در این زمینه نتایج پارسا و سودانی (۱۴۰۰)، ساقی و رجایی (۱۳۸۷) و اسابانا^۲ و همکاران (۲۰۲۲) بر وجود رابطه بین عملکرد و سازگاری تحصیلی اذعان داشتند. وانگ^۳ و همکاران (۲۰۲۱) نیز به این نتیجه رسیدند که سازگاری تحصیلی در میان نوجوانان عمدتاً تحت تأثیر تجربیات کار و خانواده مادر است، به‌طوری‌که تعارض کار و خانواده مادری، اما نه پدری می‌تواند از طریق انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی درک شده بر سازگاری تحصیلی در نوجوانان تأثیر بگذارد. بیست و گرا^۴ (۲۰۱۵) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که سازگاری کودکان دبستانی با ناتوانی یادگیری با مشارکت والدین در خانه ارتباط معناداری دارد. مشارکت در خانه به‌طور معنی‌داری بر سازگاری کودکان مدرسه‌ای تأثیر داشت.

به اعتقاد ژائو و ژائو^۵ (۲۰۲۰) پیشرفت تحصیلی^۶ نیز می‌تواند متأثر از کارکرد خانواده باشد. پیشرفت تحصیلی عبارت است از میزان دستیابی دانش-آموزان به اهداف آموزشی از پیش تعیین‌شده که

^۶ Academic progress

^۷ Ramteke & Ansari

^۸ Brian and Henry

^۹ Adeniji

^۱ Luter, Kitty and Bess

^۲ Esuabana

^۳ Wang

^۴ Bist & Gera

^۵ Zhao & Zhao

شهر دزفول در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای تعداد ۱۵۰ نفر انتخاب شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل: عدم مصرف داروهای روان‌پزشکی و امضاء رضایتمند شرکت در پژوهش توسط والدین دانش‌آموزان بود. ملاک خروج نیز شامل عدم علاقه به ادامه به شرکت در پژوهش و ناقص پر کردن پرسش‌نامه‌ها بود.

۲٫۱ ابزار

۱- پرسش‌نامه سنجش خانواده (FAD): پرسش‌نامه‌ای ۶۰ سؤالی است به منظور سنجش عملکرد خانواده که توسط اپشتین، بالدین و بیشاب^۱ در سال ۱۹۸۳ براساس الگوی مک مستر تدوین شده است. این آزمون دارای ۶ خرده‌مقیاس می‌باشد که تمام هفت مقیاس درونی آن همسانی درونی قابل توجهی دارند (آلفای کرونباخ ۰/۷۲ تا ۰/۹۲) اعتبار و باز آزمایی در پژوهش ملک خسروی (۱۳۸۲) بین خرده مقیاس‌های آلفای کرونباخ ۰/۵۱ تا ۰/۹۴ به دست آمده و همچنین بین تمام خرده‌مقیاس‌ها و عملکرد کلی خانواده همبستگی ۰/۴۷ تا ۰/۹۷ به دست آمده. آزمودنی برای هر ماده یکی از گزینه‌های کاملاً موافقم، موافقم، مخالفم و کاملاً مخالفم را انتخاب می‌کند. نمره بالاتر نشان‌گر کارکرد ناسالم‌تر است. در مطالعات مربوط به سنجش کارکرد پرسش‌نامه (FAD) روایی ملاک این پرسش‌نامه محاسبه و ضریب ۰/۷۵- به دست آمد. تحلیل عاملی مؤلفه‌های اصلی با دوران واریماکس انجام شد که با در نظر گرفتن یک مدل ۷ عاملی ۶۷/۲۵ درصد از کل واریانس تبیین شد. در خصوص پایایی نیز، ضریب بازآزمایی پرسش‌نامه کارکرد تحولی خانواده ۰/۹۳ و آلفای کرونباخ کلی این پرسش‌نامه ۰/۹۲ است. همچنین آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های این پرسش‌نامه از ۰/۵۳ تا ۰/۷۲ به دست آمد (محسن زاده و همکاران، ۱۳۸۳)

دانش‌آموزان به این نتیجه رسیدند که عملکرد خانواده می‌تواند درگیری تحصیلی را پیش‌بینی کند.

نوآوری پژوهش حاضر در رویکرد تحلیلی آن به نقش کارکرد خانواده به‌عنوان یک متغیر زمینه‌ای و تبیین‌گر در بازسازی تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی پس از بازگشت به آموزش حضوری نهفته است. برخلاف بخش عمده‌ای از پژوهش‌های پیشین که یا بر پیامدهای تحصیلی دوران آموزش مجازی در زمان همه‌گیری کرونا متمرکز بوده‌اند یا کارکرد خانواده را به‌صورت کلی و خارج از بافت تحول نظام آموزشی بررسی کرده‌اند، این پژوهش با قراردادن سازگاری تحصیلی (در ابعاد اجتماعی، عاطفی و آموزشی) در کنار پیشرفت تحصیلی، به تبیین هم‌زمان پیامدهای شناختی و روان‌اجتماعی آموزش حضوری در شرایط جدید می‌پردازد. خلأ پژوهشی موجود ناظر بر کمبود شواهد تجربی درباره میزان و نحوه اثرگذاری کارکرد خانواده بر فرآیند تطبیق مجدد دانش‌آموزان با الزامات مدرسه حضوری، به‌ویژه در مقطع ابتدایی و در بستر فرهنگی-اجتماعی ایران است. این مطالعه با ارائه الگوی تبیینی مبتنی بر روابط همبستگی و رگرسیونی، نشان می‌دهد که کارکرد خانواده نه‌تنها پیشرفت تحصیلی، بلکه سطوح مختلف سازگاری تحصیلی را به‌طور معناداری پیش‌بینی می‌کند و از این طریق، شکاف دانشی موجود در حوزه تعامل خانواده-مدرسه در دوره گذار آموزشی را پوشش داده و مبنایی علمی برای سیاست‌گذاری‌های آموزشی و مداخلات خانواده‌محور فراهم می‌آورد. سؤال پژوهش حاضر این بود که آیا بین کارکرد مطلوب خانواده و سازگاری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی رابطه وجود دارد و آن را پیش‌بینی و تبیین می‌کنند؟

۲ روش پژوهش

بنا بر ماهیت پژوهش روش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه مورد نظر شامل کلیه دانش‌آموزان پایه چهارم (۴۲۸۶ نفر) و پنجم (۴۰۶۴)

¹ Epstein, Balwin, Bishop

و به سایر پاسخ‌ها نمره یک داده می‌شود. ضرایب پایایی از طریق روش بازآزمایی برای خرده‌مقیاس‌های عاطفی، اجتماعی، تحصیلی و کل مقیاس به‌ترتیب ۰/۹۶، ۰/۹۰، ۰/۹۳ و ۰/۹۳ محاسبه شد. در پژوهش علی مهدی و همکاران (۱۳۹۲) برای این پرسش‌نامه بالای ۰/۷ برآورد شد.

پس از جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها و پس از ورود تمامی اطلاعات در رایانه با نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۲ داده‌ها در دو بعد توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شدند. در بعد توصیفی به ارائه میانگین و انحراف استاندارد داده‌ها و در بعد استنباطی نیز از روش آماری همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چنگانه برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

۳ یافته‌های پژوهش

داده‌های به‌دست‌آمده با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی مورد بررسی قرار گرفته است. تحلیل‌های جمعیت‌شناختی و توصیفی نشان داد که تعداد ۱۵۰ نفر از دانش‌آموزان پایه چهارم (۷۸ نفر) و پنجم (۷۳ نفر) در پژوهش حاضر شرکت داشتند که تعداد ۹۰ نفر دختر و ۶۱ نفر پسر بودند (جدول ۱).

جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان

متغیر	فراوانی
پایه تحصیلی	چهارم ۷۸
	پنجم ۷۳
جنسیت	پسر ۶۱
	دختر ۹۰

۲- پرسش‌نامه پیشرفت تحصیلی فام و تیلور^۱ (۱۹۹۴): این پرسش‌نامه شامل ۴۸ گویه است. شیوه نمره‌گذاری پرسش‌نامه به‌صورت طیف لیکرت ۵ درجه‌ای است که مقوله‌های هیچ، نمره ۰؛ کم، نمره ۱؛ تا حدی، نمره ۳؛ زیاد، نمره ۴ و خیلی زیاد، نمره ۵ می‌گیرد و در ۱۱ سؤال منفی روش نمره‌گذاری برعکس می‌باشد که درنهایت حداکثر امتیاز قابل کسب ۲۴۰ و حداقل امتیاز ۴۸ می‌باشد. پایایی و روایی پرسش‌نامه در پژوهش رضانی، خسمان و راستگو مقدم (۱۳۹۷) مورد بررسی قرار گرفت که پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۲ و روایی پرسش‌نامه آن از طریق روایی محتوایی توسط کارشناسان و متخصصان مورد تأیید قرار گرفت. همچنین میزان روایی و پایایی این پرسش‌نامه توسط فام و تیلور (۱۹۹۹) مطلوب گزارش شد.

۳- پرسش‌نامه سازگاری تحصیلی: این پرسش‌نامه توسط سین‌ها و سینگ^۲ (۱۹۹۳) ساخته شده. این پرسش‌نامه ۶۰ سؤالی، دارای سه خرده‌مقیاس است که برای تعیین میزان سازگاری اجتماعی (سؤالات ۱ تا ۲۰)، عاطفی (سؤالات ۲۱ تا ۴۰) و آموزشی (سؤالات ۴۱ تا ۶۰)، دانش‌آموزان به کار می‌رود. برای نمره‌گذاری این پرسش‌نامه به پاسخ‌هایی که نشان‌دهنده سازگاری است نمره صفر

در ادامه شاخص‌های توصیفی متغیرهای کارکرد خانواده و سازگاری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی و مؤلفه‌های آن در جدول (۲) گزارش شده است.

² Sinha & Singh

¹ Pham & Taylor

جدول ۲. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای مورد بررسی

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
پیشرفت تحصیلی	۱۸۵/۶۷	۲۵/۸۷
سازگاری اجتماعی	۱۲/۸۰	۲/۲۲
سازگاری عاطفی	۱۳/۱۲	۲/۲۶
سازگاری آموزشی	۱۱/۸۲	۲/۲۲
نمره کل سازگاری تحصیلی	۳۷/۷۶	۵/۹۴
کارکرد خانواده	۱۷۱/۵۱	۲۳/۲۰

همان‌گونه که در جدول (۲) مشاهده می‌شود، میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای کارکرد خانواده و سازگاری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی و همبستگی بین این متغیرها به صورت ماتریس همبستگی در جدول (۳) آمده است.

همان‌گونه که در جدول (۲) مشاهده می‌شود، میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای کارکرد خانواده و سازگاری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی و همبستگی بین این متغیرها به صورت ماتریس همبستگی در جدول (۳) آمده است.

جدول ۳. همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱- پیشرفت تحصیلی	۱					
۲- سازگاری اجتماعی	*۰/۶۵	۱				
۳- سازگاری عاطفی	*۰/۵۹	*۰/۷۷	۱			
۴- سازگاری آموزشی	*۰/۵۲	*۰/۶۵	*۰/۵۹	۱		
۵- نمره کل سازگاری تحصیلی	*۰/۶۶	*۰/۹۱	*۰/۸۹	*۰/۸۴	۱	
۶- کارکرد خانواده	*۰/۷۹	*۰/۸۱	*۰/۷۵	*۰/۶۲	*۰/۸۲	۱

* $P < 0.01$

همان‌گونه که در جدول (۳) مشاهده می‌شود بین کارکرد مطلوب خانواده با پیشرفت تحصیلی (۰/۷۹- r)، سازگاری اجتماعی (۰/۸۱- r)، سازگاری عاطفی (۰/۷۵- r)، سازگاری آموزشی (۰/۶۲- r) و نمره کل سازگاری تحصیلی (۰/۸۲- r)، رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. به طوری که به افزایش کارکرد مطلوب خانواده، میزان پیشرفت تحصیلی، سازگاری اجتماعی، سازگاری عاطفی، سازگاری آموزشی و

سازگاری تحصیلی به صورت کلی نیز افزایش پیدا می‌کند. برای بررسی تعیین سهم متغیرهای مورد بررسی از روش تحلیل رگرسیون چندگانه خطی استفاده شد. بر اساس این، با توجه به وجود این پیش فرض‌ها و امکان استفاده از رگرسیون، جدول (۴) خلاصه مدل و نتایج رگرسیون مربوط به آن را نشان می‌دهد.

جدول ۴. خلاصه مدل و نتایج رگرسیون پیش‌بینی متغیرهای کارکرد مطلوب خانواده و پیشرفت تحصیلی

مدل	B	SE	Beta	T	Sig.	R	R2	F	Sig.
مقدار ثابت	۳۹/۴۹	۸/۴۱		۴/۶۹	۰/۰۰	۰/۷۹	۰/۶۲	۲۵۰/۶۸	۰/۰۰
پیشرفت تحصیلی	۰/۷۱	۰/۰۴	۰/۷۹	۱۵/۸۳	۰/۰۰				

برای بررسی نقش مؤلفه‌های سازگاری تحصیلی نیز از روش تحلیل رگرسیون چندگانه خطی استفاده شد. نتایج رگرسیون مؤلفه‌های سازگاری تحصیلی نیز در جدول (۵) به صورت واحد و خلاصه نشان داده شده است.

همان‌طور که در جدول (۴) مشاهده می‌شود، پیشرفت تحصیلی با ضریب بتای ۰/۷۹ توسط کارکرد خانواده پیش‌بینی و تبیین می‌شود. به عبارتی دیگر، کارکرد خانواده ۷۹ درصد از پیشرفت تحصیلی را تبیین کردند ($P < ۰/۰۰$ و $۲۵۰/۶۸ = R^2$). یعنی کارکرد خانواده به طور مستقیم میزان پیشرفت تحصیلی را پیش‌بینی و تبیین می‌کند.

جدول ۵. خلاصه مدل و نتایج رگرسیون پیش‌بینی مؤلفه‌های سازگاری تحصیلی براساس کارکرد مطلوب خانواده

مدل	B	SE	Beta	T	Sig.	R	R2	F	Sig.
مقدار ثابت	۴۹/۴۵	۶/۶۲		۷۶	۰/۰۰	۰/۸۴	۰/۷۱	۱۲۰/۶۵	۰/۰۰
سازگاری اجتماعی	۵/۵۳	۰/۷۸	۰/۵۳	۷/۰۲	۰/۰۰				
سازگاری عاطفی	۲/۷۷	۰/۷۳	۰/۲۷	۳/۸۰	۰/۰۰				
سازگاری آموزشی	۱/۲۴	۰/۶۲	۰/۱۱	۱/۹۹	۰/۰۴				

۴ بحث و نتیجه‌گیری

در قالب نتیجه‌گیری می‌توان گفت که هدف پژوهش حاضر بررسی نقش کارکرد مطلوب خانواده در سازگاری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی بود. نتایج نشان داد که بین کارکرد مطلوب خانواده با سازگاری تحصیلی (اجتماعی، عاطفی و آموزشی) رابطه معناداری وجود دارد و آن‌ها را پیش‌بینی و تبیین می‌کند. نتیجه فوق با نتایج تحقیقات که حیدری لاکه و همکاران (۱۴۰۰)، پارسا و سودانی (۱۴۰۰)، ساقی و رجایی (۱۳۸۷)، اسبابانا و همکاران (۲۰۲۲)، وانگ و همکاران (۲۰۲۱) و بیست و گرا (۲۰۱۵) هم‌سو است. در تبیین نتیجه

همان‌طور که در جدول (۵) مشاهده می‌شود، سازگاری اجتماعی با ضریب بتای ۰/۵۳، سازگاری عاطفی با ضریب بتای ۰/۲۷ و سازگاری آموزشی با ضریب بتای ۰/۱۱، توسط کارکرد خانواده پیش‌بینی و تبیین می‌شود. به عبارتی دیگر، کارکرد خانواده سازگاری اجتماعی را ۵۳ درصد، سازگاری عاطفی را ۲۷ درصد و سازگاری آموزشی را ۱۱ درصد را تبیین کردند ($P < ۰/۰۰$ و $۱۲۰/۶۵ = R^2$)؛ یعنی کارکرد خانواده به طور مستقیم میزان سازگاری تحصیلی را پیش‌بینی و تبیین می‌کند.

نیازهای عاطفی آنها فراهم می‌کنند، در جریان تصمیم‌گیری قرار می‌گیرند، اجازه نظر دادن و ابتکار عمل پیدا می‌کنند، حس خودارزشمندی در آنها ایجاد، به موفقیت فکر می‌کنند و در نهایت سطح سازگاری در آنها بالا می‌رود. این موضوع نیز از این نظر می‌تواند اهمیت پیدا کند که با حضوری شدن مدارس و شرایط تحصیل در دوران پساکرونا ممکن است سازگاری مجدد دانش‌آموزان با مدرسه کم‌تر باشد که این موضوع نیازمند حمایت خانواده دارد.

همچنین نتایج نشان داد که بین کارکرد مطلوب خانواده و پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد و آن را پیش‌بینی و تبیین می‌کند. نتیجه فوق با نتایج ژائو و ژائو (۲۰۲۰)، گلپایگانی (۱۳۹۸)، حسینی ابریشمی (۱۳۹۹)، آنوال و همکاران (۲۰۰۰) و آدنیچی و همکاران (۲۰۲۰) هم‌سو است. در تبیین نتیجه فوق می‌توان گفت که در یک خانواده مطلوب تشویق مثبت و مداوم فرزندان به عنوان یک مولد برای پیشرفت تحصیلی باعث افزایش انگیزه پیشرفت تحصیلی در نوجوانان می‌شود. درواقع هر مقدار بدرفتاری والدین با یکدیگر و با فرزندان بالا رود پیشرفت تحصیلی به نسبت تأثیر آن، پایین می‌آید و برعکس. می‌توان گفت وجود رویدادهای استرس‌بار زندگی، آمادگی ناکافی برای والد شدن و رفتارهای تنش‌زای والدین باعث ایجاد محیطی استرس‌آور برای فرزندان خواهد نمود و بر پیشرفت تحصیلی آن تأثیر منفی دارد؛ زیرا تحصیلات دانش‌آموزان متأثر از روابط بین خانواده‌ها با یکدیگر قرار دارد. همین‌طور، خانواده‌هایی که از نظر پاسخ به نیازهای عاطفی اعضای خود ضعیف‌ترند و کارکرد پایین‌تری دارند، احتمال بیشتری دارد که از نظر پاسخ‌گویی به نیازهای انگیزه‌ای فرزندان‌شان در حیطه تحصیل نیز ضعیف عمل کنند. درواقع خانواده به عنوان نهاد اولیه اجتماعی، تأثیر قابل توجهی بر شکل‌گیری شخصیت، ارزش‌ها و انگیزه‌های تحصیلی فرزندان دارد. والدینی که محیطی حمایتی و انگیزشی فراهم می‌کنند و به تحصیلات فرزندان خود اهمیت می‌دهند، معمولاً

فوق می‌توان گفت که خانواده به واسطه دامنه تعاملات و کنش‌های گسترده خود به شدت عملکردهای روان‌شناختی فرد را از خود و می‌تواند سازگاری تحصیلی را متأثر کند (لوی‌تر، کوکیتی و بیس، ۲۰۰۶). بیمپچات و شرنوف (۲۰۱۲) در پژوهش خود دریافتند که والدین نخستین افرادی هستند که در تجارب مربوط به تحصیل فرزندان نقش مؤثری ایفا می‌کنند. به عنوان مثال زمانی که والدین با فرزندان خود یک متن می‌خوانند یا راه حل یک مسأله ریاضی گفت‌وگو می‌کنند؛ درواقع تفکر انتقادی را در او پرورش می‌دهند. تفکری که می‌تواند ارزش و اهمیت علم به عنوان هدف تحصیلی دانش‌آموز برانگیزاند. در همین راستا، نتایج حاصل از پژوهش ساقی و رجایی (۱۳۸۷) نشان داد که از میان ابعاد سنجش عملکرد و کارکرد خانواده (ارتباط، آمیزش عاطفی در خانواده، همراهی عاطفی) همبستگی مثبت و معناداری با سازگاری در دانش‌آموزان دارد. از آنجا که روابط عاطفی در رابطه والدین و فرزندان از ابعاد انسجام خانواده به شمار می‌آید. به طور غیرمستقیم می‌توان نتیجه گرفت که انسجام خانواده از پیش‌بین‌کننده‌های مهم سازگاری در دانش‌آموزان است. درواقع خانواده به عنوان اولین حامی فرزندان را از بدو تولد تا سال‌های پایانی عمر به شکل‌های متفاوتی زیر چتر حمایت خود می‌گیرد. حمایت‌های روانی- عاطفی و سازنده خانواده از فرزندان جدای از ایجاد جو عاطفی و محبت در محیط خانواده سبب ساز تقویت اعتماد به نفس در وجود فرزندان می‌شود و آنان را به مرزهای خود باوری و خوداتکایی رهنمون می‌سازد. فضاهای گرم و صمیمی در محیط‌های عاطفی خانواده که معمولاً با ابراز محبت‌های منطقی نیز همراه است موجب افزایش شوق و ذوق فرزندان نسبت به تحصیل، کاهش اضطراب و افزایش سازگاری تحصیلی را فراهم می‌سازد. روابط والدین با فرزند باید براساس عشق و علاقه و صمیمیت استوار باشد تا سازگاری دانش‌آموز در مدرسه و خانه را فراهم سازد. زمانی که فرزندان از روابط عاطفی لازم با والدین خود برخوردار باشند، والدین هم زمان لازم را برای تأمین

روی نمونه‌های دیگری انجام پذیرد و براساس عوامل جمعیت‌شناختی دیگر نیز بررسی و مقایسه شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که چنین پژوهشی بر روی دانشجویان نیز انجام گیرد. همین‌طور با توجه به اینکه زندگی نوع بشر دائماً در حال تغییر است، سازگاری با این شرایط امری حیاتی است و در نظر گرفتن عوامل اثرگذار بر آن نیز جزء ضروری زندگی امروز است؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی دیگر عوامل اثرگذار بر سازگاری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی مورد بررسی قرار گیرد.

پیشنهادهای

براساس نتایج حاصل از پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود والدین با ایجاد محیط خانوادگی گرم، صمیمی و حمایت‌گر، ضمن تقویت روابط عاطفی با فرزندان، زمان کافی برای همراهی تحصیلی آن‌ها اختصاص دهند و از طریق گفت‌وگو، خواندن متون مشترک و حل مسائل آموزشی، تفکر انتقادی و انگیزه تحصیلی فرزندان را تقویت کنند. علاوه بر این، توصیه می‌شود والدین از رفتارهای تنش‌زا و منفی خودداری کرده و با تشویق مثبت و حمایت روانی-عاطفی، اعتماد به نفس و خوداتکایی فرزندان را افزایش دهند. مدارس و مربیان نیز می‌توانند با آموزش والدین در زمینه کارکردهای مطلوب خانواده و فراهم کردن کارگاه‌های مهارت‌های فرزندپروری و ارتباط مؤثر، نقش خانواده را در ارتقاء سازگاری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تقویت کنند.

فرزندان موفق‌تری دارند. سبک‌های فرزندپروری، کیفیت ارتباطات درون خانواده و وضعیت اقتصادی نیز از جمله عواملی هستند که می‌توانند بر پیشرفت تحصیلی تأثیر بگذارند. به‌طور کلی، خانواده‌ای که از لحاظ عاطفی و اجتماعی کارکرد مطلوبی داشته باشد، می‌تواند به بهبود عملکرد تحصیلی فرزندان کمک کند و بر توانایی‌های یادگیری و اعتماد به نفس آن‌ها تأثیر مثبتی بگذارد. خانواده‌هایی که ارتباطات مثبت و مؤثر دارند، معمولاً فضایی را ایجاد می‌کنند که در آن فرزندان احساس امنیت و ارزشمندی می‌کنند و این احساس می‌تواند به تقویت تلاش‌های تحصیلی آن‌ها منجر شود. در همین راستا ژائو و ژائو (۲۰۲۲) در پژوهشی دریافتند که (۱) محیط خانواده و کیفیت تعامل با همسالان می‌تواند پیشرفت تحصیلی نوجوانان را به‌طور مثبت پیش‌بینی کند. (۲) کیفیت تعامل با همتایان نقش واسطه‌ای جزئی در فرآیند محیط خانواده ایفا می‌کند که بر پیشرفت تحصیلی تأثیر مثبت دارد و نسبت میانجی ۲۷/۵ درصد است. (۳) شکاف انتظارات آموزشی تأثیر محیط خانواده را بر پیشرفت تحصیلی و همچنین بر کیفیت تعامل با همسالان تعدیل می‌کند.

هیچ پژوهشی خالی از محدودیت نیست. از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به عدم وجود منابع علمی برای تعیین تعداد جامعه مورد نظر و همچنین محدودیت جغرافیایی اشاره کرد که در نتیجه تعمیم نتایج باید با احتیاط صورت گیرد. بر اساس این، پیشنهاد می‌شود که چنین پژوهشی بر

منابع

- احمدی، محمدسعید؛ حاتمی، حمیدرضا؛ احدی، حسن؛ اسدزاده، حسن (۱۳۹۱)، تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی بر باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر. *فصل‌نامه رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۱۰۵-۱۱۸: (۳)۴.
- پارسا، کرامت؛ سودانی، منصور (۱۴۰۰)، بررسی رابطه نظارت والدین و مهارت‌های اجتماعی با سازگاری تحصیلی در دانش‌آموزان پسر مقطع ابتدایی اول و دوم شهر اهواز. *پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری*، ۲۹۵-۳۰۶: ۶(۵۴).
- حسینی ابریشمی، ملیحه (۱۳۹۹)، بررسی الگوی ارتباطی خانواده با پیشرفت تحصیلی یا رضایت تحصیلی. *هفتمین کنفرانس ملی علوم اجتماعی و روان‌شناسی ایران*، تهران.
- حیدری لاکه، زهرا؛ نعیمی، ابراهیم؛ شیوندی، کامران (۱۴۰۰)، ادراک دانش‌آموزان از نقش خانواده در سازگاری تحصیلی آنان با شرایط قرنطینه در زمان شیوع کرونا. *رویش روان‌شناسی*، ۱۱-۲۰: (۳)۱۰.
- رمضانی، ملیحه؛ خامسان، احمد؛ راستگو مقدم، میترا (۱۳۹۷)، رابطه بین حمایت اجتماعی ادراک شده از سوی معلم و درگیری تحصیلی: نقش واسطه‌ای خودتنظیمی تحصیلی. *فصل‌نامه نوآوری‌های آموزشی*، ۱۰۷-۱۲۴: (۴)۱۷.
- ساقی، محمد حسین؛ رجایی، علیرضا (۱۳۸۷)، رابطه ادارک نوجوانان از عملکرد خانواده با سازگاری آن‌ها. *اندیشه و رفتار*، ۸۲-۷۱: ۳(۱۰).
- شاملو، سعید (۱۴۰۰)، *بهداشت روانی*. چاپ بیست-ویکم، انتشارات رشد: تهران.
- علی مهدی، منصور؛ کاظمی، آمنه سادات؛ فهیمی، صمد؛ مجتبایی، مینا (۱۳۹۲)، پیش‌بینی سازگاری عاطفی، اجتماعی و تحصیلی دانش‌آموزان براساس مدل زیستی شخصیت‌گری. *مجله علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی*، ۲۴۰-۲۴۴: (۴)۲۳.
- فلاح نژاد، ابراهیم؛ پرویزی، زهرا؛ اکبری، الهام (۱۳۹۹)، برنامه‌ریزی آموزش‌وپرورش در دوران پساکرونا. *ششمین همایش بین‌المللی مطالعات اجتماعی و تربیتی در جهان اسلام*.
- گلپایگانی، نساء (۱۳۹۸)، تأثیر ارتباط مدرسه و خانواده بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. *چهارمین کنفرانس ملی رویکردهای نوین در آموزش و پژوهش*، محمودآباد.
- محسن زاده، فرشاد؛ کیامنش، علیرضا؛ گودرزی، محمود. (۱۳۸۷)، رابطه کارآیی خانواده و فرسودگی شغلی معلمان مقطع ابتدایی منطقه ۱۹ آموزش و پرورش شهر تهران. *مشاوره شغلی و سازمانی*، ۱۲۷-۱۴۲: (۲)۲.
- محمدی، مهدی؛ ناصری جهرمی، رضا؛ خادمی، سولماز؛ مسگریور، مرضیه؛ نبیی، پرستو (۱۴۰۳)، واکاوری حس تعلق به مدرسه در دوران پساکرونا-مورد مطالعه: دوره دوم ابتدایی. *توسعه برنامه درسی*، ۳۵-۱۸: (۳)۲.
- ملک خسروی، غفار (۱۳۸۲)، *کارکرد خانواده در کودکان مبتلا به اختلال بیش فعالی*، کمبود توجه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی. تهران.

- Adeniji, E. O., Akindele-Oscar, Y., & Ma-bekoje, S. O. (2020). Relationship between family functioning and academic Engagement of secondary school students: the moderating role of resilience. *International Journal of Technology and Inclusive Education*, 9(1), 1505-1511.
- Ahmadi, M, S., Hatami, H., Ahadi, H., Asadzadeh, H. (2014). A Study of the Effect of Communication Skills Training on the Female Students' Self-efficacy and Achievement. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 4(16), 105-118. (in Persian).
- AliMehdi, M., Kazemi, A, S., Fahimi, S., Mojtabaei, M. (2014). Prediction of students adjustment based on Gary biological model personality. *Journal of Medical Sciences of Islamic Azad University*, 23(4), 244-240. (in Persian).
- Alipour, A., Ghadami, A., Alipour, Z. and Abdollahzadeh, H. (2020). Preliminary validation of the Corona Disease Anxiety Scale (CDAS) in the Iranian sample. *Health Psychology*, 8(32), 163-175. (in Persian).
- Aunola K, Statin H, Nurmi JE. (2000). Parenting style and adolescent achievement strategies. *Journal of Adolescence*, 23, 205-222.
- Bist, S & Gera, M (2015). Role of parental involvement in adjustment of children with learning disability. *International journal on recent trends in life science and mathematics*, 2(2), 7-10.
- Bryan, Julia, and Henry, Lynette, (2012). A Model for Building School-Family-Community Partnerships, *Journal of Counseling & Development*, 91(1), 111-121.
- Byrne BA, Haddock CK, Poston SC. (2002). Mid American Heart Institute. Parenting style and adolescent smoking. *Journal of Adolescence Health*, 6(30), 418-425.
- de Leeuw, S., Haelermans, C., Jacobs, M., van Der Velden, R., van Vugt, L., & van Wetten, S. (2023). The role of family composition in students' learning growth during the COVID-19 pandemic. *Journal of Marriage and Family*, 85(3), 807-828.
- Esuabana, S.B., Duruamaku-Dim, J.U., Arop, L.O. & Okon, E.E. (2022). Family type and academic adjustment among students of junior secondary schools: Implication for counsellors. *Academy of Educational Leadership Journal*, 26(5), 1-13.
- Fallahnejad, E., Parvizi, Z, M Akbari, E. (2020). Educational Planning in the Post-Corona Era. *Sixth International Conference on Social and Educational Studies in the Islamic World*. (in Persian).
- Farnoosh, G., Alishiri, G., Hosseini Zijoud, S. R., Dorostkar, R. and Jalali Farahani, A. (2022). Understanding the Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2 (SARS-CoV-2) and Coronavirus Disease (COVID-19) Based on Available Evidence - A Narrative Review. *Journal of Military Medicine*, 22(1), 1-11. (in Persian).
- Gagne, J. C. de, & Walters, K. (2009). Online Teaching Experience: A Qualitative Metasynthesis (QMS). *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 5(4), 577-590

- Golpayegani, N. (2020). The Effect of School-Family Relationship on Students' Academic Achievement. *The Fourth National Conference on New Approaches in Education and Research*, Mahmoudabad. (in Persian).
- Gordon. (2007). *Client perceptual processing in cognitive-behavioral therapy and process-experiential therapy for depression*. Thesis for PHD in counseling psychology, University of Toronto, Canada
- Heydari-Lakeh Z, Naeimi E, Sheivandi K. (2021). School students' perception of family role in their academic adjustment with social distancing in the conditions of COVID-19 pandemic. *Rooyesh*, 10(3), 11-20. (in Persian).
- Hosseini Abrishami, m. (2020). Studying the family relationship pattern with academic achievement or academic satisfaction. The 7th National Conference of Iranian Social Sciences and Psychology, Tehran. (in Persian).
- Kim, H., Prouty, A. M., Smith, D. B., Ko, M. J., Wetchler, J. L., & Oh, J. E. (2014). Differentiation of self and its relationship with family functioning in South Koreans. *The American Journal of Family Therapy*, 42(3), 257-265
- Lemessa, R., Senbeto, T., Alemayehu, E., & Gemechu, N. (2023). Family involvements in education and quality of education: Some selected 2nd cycle public schools in west shoa zone, Ethiopia. *Cogent Education*, 10(1), 2197669.
- Luthar, S. S., Cicchetti, D., & Bec, B. (2000). The Construct of Resilience: A Critical Evaluation and Guidelines for Future Work. *Child Development*, 71(3), 543-562
- Malek Khosravi, GH. (2004). Family Functioning in Children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder. Master's Thesis. University of Welfare and Rehabilitation Sciences. Tehran. (in Persian).
- Mohsenzadeh, F., Kiamanesh, A., Goodarzi, M. (2009). The relationship between family efficiency and job burnout among elementary school teachers in Tehran's 19th Education District. *Career and Organizational Counseling*, 2(2), 127-142. (in Persian).
- Naite, I. (2021). Academic Performance at Crescent International School, Bangkok, Thailand. *Conference Series: Earth and Environmental Science*, 690(3).
- Parsa, K., Sudani, M. (2021). Investigating the relationship between parental supervision and social skills with academic adjustment in male students of the first and second grades of primary school in Ahvaz. *The Journal of New Advances in Behavioral Sciences*, 6(54), 306-295. (in Persian).
- Patterson, J. M. (2002). Understanding family resilience. *Journal of clinical psychology*, 58(3), 233-246.
- Pham, L. B., & Taylor, S. E. (1999). From thought to action: effects of process- versus outcome-based mental simulations on performance. *Society for Personality and Social Psychology*, 25(2), 250-260
- Qamari, M., Qamari Gondvani, A. (2014). The relationship between family functioning dimensions and

- parent-adolescent conflict among middle school students. *The Women and Families Cultural-Educational*, 26(26), 157-174. (in Persian).
- Ramazāni, M., Khāmesan, A. and Rāstgoumoghadam, M. (2019). The relationship between the perceived social support from teacher and academic engagement: The mediating role of academic self-regulation. *Journal of Educational Innovations*, 17(4), 107-124. (in Persian).
- Ramteke, P. V and Ansari, R. J (2017). Self Efficacy and Academic Achievement among Female Engineering Students Studying In Single Sex and Co-Education Institutes, *Urban Education*, 53(1), 1120-1134.
- Saghi, M, H., Rajaei, A. (2009). The relationship between adolescents perception of family functioning and their adjustment. *Thought and Behavior*, 3(10), 71-82. (in Persian).
- Sahoo, K. K., Muduli, K. K., Luhach, A. K., & Poonia, R. C. (2021). Pandemic COVID-19: An empirical analysis of impact on Indian higher education system. *Journal of Statistics and Management Systems*, 24(2), 341-355.
- Shamloo, S. (2021). *Mental Health*. Twenty-first edition, Roshd Publications: Tehran. (in Persian).
- Sinha, A. K. P. & Singh, R. P. (1993). *The Adjustment Inventory for schoolstudents* (AISS). Agra. National Psychological Corporation.
- Stoian, C. E., Fărcașiu, M. A., Dragomir, G. M., & Gherheș, V. (2022). Transition from online to face-to-face education after COVID-19: The benefits of online education from students' perspective. *Sustainability*, 14(19), 12812.
- Wang, X., Zhang, L., Wu, X., & Zhao, M. (2021). Work-family conflict, enrichment, and adolescent academic adjustment in dual-earner family. *Frontiers in Psychology*, 12, 712954.
- Zhao, L., & Zhao, W. (2022). Impacts of family environment on adolescents' academic achievement: The role of peer interaction quality and educational expectation gap. *Frontiers in Psychology*, 13, 911959.